

Алла ПОПОВА,
orcid.org/0000-0002-3007-2676
народна артистка України,
професор кафедри естрадного співу
ПВНЗ «Київський університет культури»
(Київ, Україна) *allapopova1410@gmail.com*

MASTERSKAYA ІВАНА ДОРНА ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті окреслюється роль лейблу «Masterskaya» Івана Дорна. Підкреслюється його вплив на розвиток сучасної музичної культури. У рамках роботи лейблу здійснюється системна робота щодо створення якісної продукції, запису музики, просування артистів тощо. Діяльність даного об'єднання пов'язана з потребою розвивати музичну продукцію шляхом коригування різних етапів, що супроводжують її формування та вихід на музичний ринок. Метою роботи лейблу є багатогаспектна допомога артистам, яка полягає у підготовці проморелізів, виданні, дистрибуції, мастерінгу. Продюсерська робота потребує наявності ряду навичок та вмій, які включають комунікацію з різними музичними діячами, глибинне розуміння процесів створення та просування продукту. Складниками лейблу є декілька студій звукозапису, котрі обладнані сучасною технікою та на яких можуть записувати свої треки як артисти лейблу, так і будь-хто охочий. Частиною лейблу є коворкінг-майданчик – креативний простір, в якому впроваджуються різні форми творчої взаємодії музичних діячів та аудиторії. У «Masterskaya» проходять невеликі концерти («квартирники»), а також події у форматі лекцій, воркшопів та майстер-класів. Камерність проєктів не дозволяє збирати широку аудиторію, проте, навпаки, надає можливість створити атмосферу довірливого спілкування, коли всі присутні стають учасниками комунікації з мистецтвом. Особливе значення має робота «Худсовета», на якому прослуховуються та обговорюються демоверсії співаків та гуртів. Виявлення сильних та слабких сторін музичних композицій виступає своєрідним інтерактивним майстер-класом, завдяки якому виховуються як виконавці, так і публіка. Продюсерська робота виступає невід'ємним компонентом розвитку музичної культури. Системна діяльність включає формування нових стратегій розвитку музичних стилів, виявлення їхньої комерційної успішності та створення якісних в акустичному аспекті аранжувань.

Ключові слова: лейбл, музика, «Masterskaya», запис, студія, воркшоп, продюсер.

Alla POPOVA,
orcid.org/0000-0002-3007-2676
People's Artist of Ukraine,
Professor at the Department of Stage Singing
Kyiv University of Culture
(Kyiv, Ukraine) *allapopova1410@gmail.com*

«MASTERSKAYA» OF IVAN DORN AND ITS ROLE IN THE DEVELOPMENT OF DOMESTIC MUSIC CULTURE

The article outlines the role of Ivan Dorn's "Masterskaya" label. Its influence on the development of modern musical culture is emphasized. As part of the label's work, systematic work is carried out to create quality products, record music, promote artists and more. The activities of this association are related to the need to develop music products by adjusting the various stages that accompany its formation and entry into the music market. The purpose of the label is multifaceted assistance to artists, which is to prepare promotional releases, publications, distribution, mastering. Producing work requires a number of skills and abilities, which include communication with various musicians, a deep understanding of the processes of creating and promoting a product. The label consists of several recording studios, which are equipped with modern technology, where both artists of the label and anyone can record their tracks. Part of the label is a co-working space, a creative space in which various forms of creative interaction between musicians and audiences are introduced. "Masterskaya" hosts small concerts, as well as events in the format of lectures and workshops. The intimacy of the projects does not allow gathering a wide audience, but, on the contrary, provides an opportunity to create an atmosphere of trusting communication, when all present become participants in communication with art. Of particular importance is the work of the «Hydsovet», which listens and discusses demo versions of singers and bands. Identifying the strengths and weaknesses of musical compositions is a kind of interactive master class, which educates both performers and audiences. Producing is an integral part of the development of musical culture. System activities include the formation of new strategies for the development of musical styles, identifying their commercial success and creating high-quality acoustic arrangements.

Key words: label, music, «Masterskaya», recording, studio, workshop, producer.

Постановка проблеми. Іван Дорн є музичним діячем, що впроваджує різноманітні форми активності в українському мистецькому просторі. Його виконавська діяльність супроводжується композиторською та продюсерською роботою. Важливе значення для розвитку вітчизняної культури мають проекти, що реалізуються завдяки лейблу «Masterskaya». Актуальним завданням є висвітлення ролі творчих об'єднань, впроваджених Іваном Дорном, у просуванні українського музичного продукту.

Аналіз досліджень. Методологічною основою виступають публікації вітчизняних авторів, у яких висвітлюються особливості роботи продюсера. Так, питання ролі продюсера та музичного продюсера в контексті сучасної музичної культури окреслюються в публікаціях В. Колосок, В. Комар та В. Папченко. Актуальні питання, що стосуються специфіки структури лейблу Івана Дорна, висвітлюються в публікації А. Клінга та А. Стешенка. Питання ролі мистецтва в контексті культури та його виховної функції окреслено в статті Т. Андрущенко.

Мета статті – окреслити особливості системної діяльності лейблу «Masterskaya» Івана Дорна та виявити його вплив на розвиток сучасної української попсцени.

Виклад основного матеріалу. Творча діяльність Івана Дорна (народився 17 жовтня 1988 року) є такою, що істотним чином впливає на розвиток вітчизняної музичної культури. З дитинства він займався у різних секціях, в тому числі грою на фортепіано та співом. Початок професійної діяльності у сфері музичного мистецтва був пов'язаний з участю в якості вокаліста у гурті «Пара нормальних» (2006–2010) разом з Ганною Добридневою. Паралельно він працював ведучим к таких передачах, як «Гутен Морген», «Кухня Респект» на українських телеканалів. У 2010 році Іван Дорн зосередив увагу на сольній діяльності та пішов з гурту. Під час роботи як соліст він записав декілька альбомів, зокрема «Co'N'Dorn» (2012), «Random» (2014), «OTD» (2017). У кожному альбомі він здійснював власні експерименти зі стилями фанк, попмузика, неосоул, ритм-енд-блюз, хауз, джаз і навіть хіп-хоп.

Новаторський характер творчості Івана Дорна супроводжувався роботою в інших сферах музичної діяльності, зокрема, він взяв участь у ролі судді в шоу «Х-Фактор» (2014) та «Голос країни» (2016). Робота в якості судді відкрила нові можливості для Дорна, адже він зміг не лише просувати власну виконавську діяльність, але й допомагати іншим співакам у цій сфері, започаткувавши про-

дюсерську агенцію. Основним вектором, який започаткував Дорн, стала підтримка музичних проектів, що мають перспективний характер та водночас не стосуються суто «шлягерної» попси. Зокрема, переважає інтерес і у власних композиціях, і у тих, що продюсуються, до танцювальних ритмів, які поєднуються з якісними аранжуваннями, цікавими поєднаннями електронних семплів та виразним вокалом.

Серед проектів, які були започатковані Дорном, можна згадати лейбл «Masterskaya», в рамках якого він здійснює системну роботу щодо створення якісної продукції, запису музики, просування артистів тощо. Формування його відбулось за власні кошти Івана ще в 2016 році. Системний характер діяльності даного об'єднання пов'язаний з потребою розвивати музичну продукцію шляхом коригування різних етапів, що супроводжують її формування та вихід на музичний ринок. Директором лейблу виступає Григорій Фат'янов. Метою роботи лейблу є багатоаспектна допомога артистам, яка полягає у керуванні як питаннями менеджменту (підготовка проморелізу, видання та дистрибуція), так і такими суто музичними, як фінальне зведення та мастерінг. Власне продюсерська робота потребує наявності низки навичок та вмій, які включають не лише комунікацію з різними музичними діячами, але й глибинне розуміння процесів створення та просування продукту. В. Папченко наголошує, що продюсер повинен мати «широкий світогляд, розвинутий слух, глибоко розбиратися у різних стилях музики, вільно читати нотну партитуру, професійно розбиратися в особливостях гри на музичних інструментах і аранжування задля конструктивного спілкування з музикантами і співаками» (Папченко, 2016: 156).

Частинами лейблу є декілька студій звукозапису, які добре звукоізолювані та обладнані сучасною технікою. На базі студій можуть записувати свої треки як артисти лейблу, так і будь-хто охочий. Частина роботи лейблу, що виступає як арт-та коворкінг-майdanчик, також відіграє важливу роль у музичній культурі. Це креативний простір «Дом культуры “Мастерская”». Основна робоча зона називається «Цех», в яку може прийти будь-хто за попереднім записом. Завдяки тому, що там є не лише звукоізоляція, а й безпосередній простір, ніщо не буде відволікати від обговорення та доробки проектів. У креативному просторі впроваджуються різні форми творчої взаємодії музичних діячів та аудиторії. Зокрема, у «Masterskaya» проходять невеликі концерти («квартирники»), а також події у форматі лекцій, воркшопів та май-

стер-класів. Тобто найчастіше використовуються певні камерні малочисельні події, проте від цього вони не стають менш вагомими для розвитку музичної культури. Загальна кількість учасників не перевищує зазвичай 200 осіб. Хоча така камерність не дозволяє збирати широку аудиторію, проте, навпаки, надає можливість створити атмосферу довірливого спілкування, коли всі присутні стають учасниками спільної комунікації з мистецтвом.

Наявність спеціального професійного обладнання дозволяє будь-якому учаснику створити демоверсію за доволі короткий проміжок часу. «Секретна позиція у нашому барному меню – це синтезатори Pocket Operator, вони розміром із проїзний. Їх можна попросити у бармена, встроїти навушники і за кілька хвилин записати демо. Найменше робоче приміщення «Майстерской» ми називаємо дитячою. Кімната призначена для подій та воркшопів до 10 осіб. Тут проходить наш курс по Ableton Live, який ми вигадали спільно з партнерами «Майстерской» – «PRODJ» (Клинг&Стешенко, 2020).

Зокрема, у креативному просторі проходить «Худсовет» – це передача, в якій демонструються нові музичні знахідки, що обговорюються представниками творчого об'єднання «Мастерская» та іншими артистами. Метою виступає не лише прослуховування музики, а й показ тих проєктів, які є перспективними, такими, що звучать на стримінгових каналах нині. Також серед них можуть бути лише демоверсії, домашні записи різних виконавців, які надсилають до «Мастерской». Їх прослуховує музичний редактор, який відбирає серед різних демозаписів найкращі, що увійдуть до програми. Зокрема, упродовж 10 днів можуть надходити близько 1000 записів. З цікавими новинками, які є самобутніми, неординарними та незвичними, ознайомлюють під час випуску. Кожного разу запрошують певних членів журі. Серед гостей, які брали участь у випусках, можна згадати як представників української поп-сцени (Позитив, Alyona Alyona, The Maneken, Constantine, ДАКООКА), так і діячів у сфері культури (Олександр Гудков, Міша Кацурін). Окрім запрошених гостей, які наявні у студії, інтерактивно спілкуватись можуть і слухачі. Вони можуть надсилати коментарі у прямому ефірі, які озвучуються. Також поза кадром є аудиторія слухачів, що також сприймають музичні зразки. З тих 23-х робіт, які звучать в ефірі, відбираються ті, що можуть увійти у «сирий» збірник. Тобто таким чином створюється реальна можливість для просування молодих та перспективних виконавців, які ще не здобули широкого визнання. Головним учасником «Худсовету» виступає

Іван Дорн, який не лише відстежує демоверсії, а й дає оцінку їхній відповідності запиту ринку, аналізує, «чи може виконавець/колектив за потреби змінити музичний стиль виконання, імідж заради спільної мети – виробництва унікального музичного та комерційно доцільного продукту» (Комар, 2020: 251). Вибираючи композиції учасників, він нерідко визначає їх потенціал не лише через раціональні компоненти, а й через внутрішнє відчуття того, що ця музика в змозі зачепити слухача.

Специфіка власних уподобань Дорна впливає безпосередньо на всю діяльність лейблу. Надзвичайно доречним буде згадати, що смаки продюсера стають чинником, що зумовлює стратегію формування не лише музичної продукції, а й специфіки становлення музичних смаків слухачької аудиторії. «Звуковий продукт, який створює музичний продюсер, визначає культурний і інтелектуальний рівень теперішнього і майбутнього покоління» (Папченко, 2016: 156). Його дослідницький інтерес пов'язаний з тим, щоб опанувати нові стилі, які б сприймалися слухачькою аудиторією. Задля цього необхідно здійснювати просвітницьку роботу серед молоді. Саме завдяки цьому й створюються передачі на кшталт «Худсовет», які пояснюють молодіжній аудиторії цікаві тенденції сучасного мистецтва. Загалом мистецтво виконує ряд функцій, серед яких можна згадати не лише розважальну чи естетичну, а й комунікативну та виховну. Вітчизняна дослідниця Т. Андрущенко наголошувала на необхідності формувати естетичну культуру особистості, яка реалізується у здатності сприймати та розуміти мистецтво у всьому його різноманітті: «розпізнавати й переживати прекрасне й потворне, піднесене й низьке, трагічне й комічне в мистецтві й навколишній дійсності, керуватися виробленими культурою естетичними цінностями у своїй практичній діяльності, створювати красу навколо себе й долати недосконалість світу» (Андрущенко, 2011: 11).

Отже, упродовж п'ятирічної роботи лейбл Івана Дорна співпрацював з різними виконавцями, серед яких можна згадати таких, як Constantine, YUKO, Cream Soda, гурт [O]. Кожен з виконавців працює у своєму напрямі, який водночас є доволі перспективним та таким, що орієнтований на західну аудиторію. Проте, яку б сферу не обирали б виконавці, наявний якісний продюсінг робіт, що передбачає коректуру виробництва звуку, який «знаходить потрібне звучання, ефектне аранжування, найкращу подачу голосу виконавця тощо» (Колосок, 2020: 91). Співак Constantine вибрав для себе такі напрями, як неосоул, ритм-н-блюз, госпел, хаус. У його творчості сполучається яскравий

та вкрай потужний вокал з використанням соул-співу. В останніх композиціях починають проступати елементи кантрі-музики у візуальному компоненті, тоді як у музичному проступає ритміка диско та типове для цього стилю аранжування. Серед останніх робіт вирізняється дует з Іваном Дорном «Мозоль», пісня «Неоновая ночь». У них зростає роль танцювального начала, проте не менш яскравою залишається вокальна лінія.

Зовсім в іншому напрямі працює український futurerpop гурт [O], який виконує і ліричні композиції, і танцювальні. Їхні альбоми «Самий сок», «Роби любов», «Києве мій», «Суперінтроверт» по-різному втілюють ідею поєднання яскравого мелодичного начала та складних електронних звучань. Причому всі композиції виконуються виключно українською мовою.

Так, наприклад, музиканти гурту YUKO, які працюють у напрямі фолк-електроніки, прагнуть використовувати етнічні елементи, як, наприклад, в альбомах «DITCH», «DURA?». Для них доволі актуальною є тема активізму в мистецтві. В останньому альбомі через український фольклор переосмислюється тема домашнього насильства, де наголошується на боротьбі жінки із суспільним тиском. Учасники гурту відзначають, що завдяки лейблу вони змогли вийти на більш професійний рівень, музиканти досягнули специфіку роботи у сфері музичного менеджменту та шоу-бізнесу. «Masterskaya» є місцем, де проводять зустрічі, переговори, стає місцем роботи над записами, адже наявна потужна команда.

Багатьом роботам Дорна притаманне іронічне начало. Назви його лейблу, а також складників – «мастерская», «будинок культури», «цех», «худсовет» – натякають на радянське минуле, де в кожному смт були будинки культури, а задля просування певного музичного продукту потрібне було узгодження художньої ради. Проте іроніч-

ність назв не зменшує їхнього культурного та мистецького потенціалу. Одна з останніх робіт лейблу «Masterskaya» – це спільна аудіо- та відеоробота під назвою «Новорічні вітання», в якій брали участь Іван Дорн, Constantine, ЮЮ, Тонка. Також було запрошено естрадно-симфонічний ансамбль та хористів. Загалом у роботі відтворювалась атмосфера, що була характерна для естрадних виступів радянських часів, що утворювалась під час проведення перших «новорічних вогників». Стилістика ретро, яка наявна в певних компонентах музичної тканини та візуальному оформленні виступу, сполучається з використанням фольклору, електронікою, що відповідає модним трендам. Зазначимо, що правильним є визначення, що стратегія продюсера визначається його «кваліфікацією і постійним творчим пошуком, і сьогодні ці якості є головними складовими успіху у сучасному над глобалізованому світі» (Папченко, 2016: 159).

Висновки. Лейбл «Masterskaya» Івана Дорна є потужним творчим об'єднанням, робота якого виступає важливим компонентом розвитку вітчизняної музичної культури. Наявність декількох студій звукозапису, креативного простору, де є можливість проводити різноманітні концерти, воркшопи, працювати над музичним матеріалом, виступають підґрунтям для просування молодих виконавців. Особливе значення має робота «Худсовета», на якому прослуховуються та обговорюються демоверсії співаків та гуртів. Виявлення сильних та слабких сторін музичних композицій виступає своєрідним інтерактивним майстер-класом, завдяки якому виховуються як виконавці, так і публіка. Продюсерська робота виступає невід'ємним компонентом розвитку музичної культури. Системна діяльність включає формування нових стратегій розвитку музичних стилів, виявлення їхньої комерційної успішності та створення якісних в акустичному аспекті аранжувань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко Т.В. Виховна функція мистецтва в освітньому процесі. *Рідна школа*. 2011. № 1–2. С. 8–12.
2. Клинг А., Стешенко А. «Мастерская» Івана Дорна. Как лейбл помогает музыкантам творить и строить карьеру. URL: <https://i-m-i.ru/post/masterskaya> (дата звернення: 11.01.2022).
3. Колосок В.І. Особливості діяльності продюсера і саунд-продюсера в сучасній музичній культурі. *Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: творчі діалоги* : зб. наукових праць / упор., наук. ред., відп. за вип.: С. Садовенко. Київ : НАКККіМ, 2020. С. 90–96.
4. Комар В. Особливості відбору виконавців музичним продюсером: з досвіду вітчизняних продюсерів. *Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: творчі діалоги* : зб. наукових праць / упор., наук. ред., відп. за вип.: С. Садовенко. Київ : НАКККіМ, 2020. С. 250–252.
5. Папченко В. П. Інноваційні аспекти роботи музичного продюсера з авторами-виконавцями у репетиційному періоді. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14 «Теорія і методика мистецької освіти»* : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. Вип. 20 (25). С. 155–159.

REFERENCES

1. Andrushchenko T.V. Vychovna funktsiia mystetstva v osvithnomu protsesi [Educational function of art in the educational process]. *Ridna shkola*, 2011. Nr 1-2. pp. 8–12 [in Ukrainian].
2. Kling A., Steshenko A. «Masterskaya» Ivana Dorna. Kak leybl pomogaet muzyikantam tvorit i stroit kareru ["Workshop" of Ivan Dorn. How the label helps musicians create and build careers]. URL: <https://i-m-i.ru/post/masterskaya> (data zvernennya: 11.01.2022) [in Russian].
3. Kolosok V.I. Osoblyvosti diialnosti prodiusera i saund-prodiusera v suchasni muzychnii kulturi [Features of the activities of the producer and sound producer in modern music culture]. *Diialnist prodiusera v kulturno-mystetskomu prostori XXI stolittia: tvorchi dialohy. Zb. naukovykh prats / Upor., nauk. red., vidp. za vyp. : S. Sadovenko. Kyiv : NAKKKiM, 2020. pp. 90–96* [in Ukrainian].
4. Komar V. Osoblyvosti vidboru vykonavtsiv muzychnym prodiuserom: z dosvidu vitchyznianskykh prodiuseriv [Features of the selection of performers by a music producer: from the experience of domestic producers]. *Diialnist prodiusera v kulturno-mystetskomu prostori XXI stolittia: tvorchi dialohy. Zb. naukovykh prats / Upor., nauk. red., vidp. za vyp. : S. Sadovenko. Kyiv : NAKKKiM, 2020. pp. 250–252* [in Ukrainian].
4. Papchenko V. P. Innovatsiini aspekty roboty muzychnoho prodiusera z avtoramy-vykonavtsiamy u repetytsiinomu periodi [Innovative aspects of the music producer's work with authors-performers in the rehearsal period]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii 14: Teorii i metodyka mystetskoï osvity : zb. nauk. prats. Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2016. Nr. 20 (25). pp. 155–159* [in Ukrainian].